

Scéal, Scéal, Scéal...

14 Meán Fómhair 2023 || Eagrán 164

Scéilíní, nuaíocht agus fógraí as Cois Fharraige.

OCPT Nua: Fáilte roimh Saoirse!

Tá ríméad orainn a fhógairt go bhfuil Saoirse Holič ceaptha mar Oifigeach Cúnta Pleanála Teanga leis an bhFóram. Tógadh Saoirse i mBaile na mBroghach agus is ann atá cónaí uirthi. Is céimí de chuid Ollscoil na Gaillimhe í. Chaith sí os cionn deich mbliana sa Nua Shéalainn agus d'fhill sí ar Chois Fharraige os cionn bliain go leith ó shin. Beidh Saoirse ag obair i gcomhar le Katie Ní Loingsigh, an tOifigeach Pleanála Teanga, agus beidh sé de chúram ar an mbeirt oifigeach Plean Teanga Chois Fharraige a chur i bhfeidhm faoi stiúir Fhóram Chois Fharraige um Pleanáil Teanga. Rachaidh Saoirse i mbun a poist nua ar an Luan seo chugainn, 18 Meán Fómhair.

**Comhghairdeachas
leat,
a Saoirse!**

GRADAIM CHUMARSÁIDE AN OIREACHTAIS: AINMNIÚCHÁIN DO RÉALTAÍ CHOIS FHARRAIGE

Foilsíodh na gearrliostaí éagsúla do Ghradaim Chumarsáide an Oireachtais le gairid. Is iomaí ainmniúchán atá ar na liostaí a bhfuil baint nó nasc aige le Cois Fharraige. Ainmníodh tríur as an gceantar - Máire Treasa Ní Dhubhghaill, Ciara Cox agus Neansaí Ní Choisdealbha - ar na gearrliostaí do; Phearsa Teilifíse na Bliana, Réalt Óg na Bliana agus Pearsa Raidió na Bliana. Tá ainmniúchán faighte ag *Saol Ella* de chuid Dánú Media do chlár teilifíse na bliana, in éineacht le *Bláth na hÓige* de chuid Aniar TV. Rinneadh taifeadadh ar chuid mhaith den dá chlár seo i gCois Fharraige agus ghlac muintir Cois Fharraige páirt sna cláir freisin. Ainmníodh Méabh Ní Thuathaláin sa chatagóir 'Iriseoir na Bliana'. Tugadh aitheantas don phodchraoladh *An Spota Dubh* le Cian Ó Griallais agus Cárthach Bán Breathnach, chomh maith le *Cosán na mBan* le Treasa Bhreathnach sa chatagóir 'Sraith Raidió na Bliana' freisin. Guíonn muid chuile rath ar chuile dhuine atá ainmnithe sna catagóirí uilig. Is féidir vótaí a chaitheamh ón Aoine 15 Meán Fómhair ar aghaidh. Is féidir níos mó eolais maidir le vótaí a chaitheamh ar an suíomh idirlín www.antoireachtas.ie

GEARRLIOSTA

FÉILE EALAÍONA NA LACHAN

Beidh ceiliúradh ar oidhreacht agus cultúr na Gaeltachta ag croílár Féile Ealaíona na Lachan de chuid ‘An Bruach Thoir’, ag Gaeltacht Oirthear Chathair na Gaillimhe go luath. Cuirfear tús leis an bhféile ar an Déardaoin 21 Meán Fómhair agus mairfidh sí go dtí an Domhnach 24 Meán Fómhair. Léireofar *Peigín is Peadar* ag Scoil Bhríde, Mionlach @ 11 ar an Déardaoin. Beidh ceardlann damhsa ar an sean-nós le Seána Redmond ar siúl ar an Déardaoin @ 7i.n. sa scoil. Chomh maith le sin, tiocfaidh ceoltóirí agus amhránaithe Gaeltachta le chéile le haghaidh seisiún ag Tigh McGinn ar an Aoine @ 9:30i.n Beidh turas siúil ar an Mionlach ar siúl ar an Satharn @ meánlae. Beidh amhránaíocht agus ceol ar an láthair ó Dheasún Ó Seanán, Michael McGettrick agus Siobhán Hogan. Casfar le chéile ag an tús ag Scoil Bhríde. Is féidir eolas a fháil faoin bhféile ag www.bruachthoir.com

CLUB SCANNÁN CHOIS FHARRAIGE

Fógraíodh sceideal an Fhómhair de chuid Chlub Scannán Chois Fharraige le gairid. Is iomaí scannán iontach a bheas á léiriú ag an gclub le linn an shéasúir, mar is iondúil! Cuirfear tús leis na scannáin ag 8:15i.n. chuile Dhéardaoin. Tosóidh an sceideal nua le *One Fine Morning* ar an 28 Meán Fómhair. Léirfeofar *Tarrac* an mhí dár gcionn le linn Féile Chois Fharraige ar an 5 Deireadh Fómhair. Léirofar *1976* ar an 2 Samhain agus ‘sé *Night of the Twelvth* a chuirfidh deireadh le cúrsaí ar an 7 Nollaig. Le ticéid a cheannach nó le ballraíocht a fháil leis an gclub, is féidir cuairt a thabhairt ar www.clubscannan.ie

SCRÍOBH LEABHAR

Seoladh an tionscadal *Scríobh Leabhar*, atá urraithe ag Clár na Leabhar Gaeilge, le gairid. Reáchtáiltear an tionscadal i gcomhpháirt le hionaid oideachais éagsúla ar fud na hÉireann. Tugann *Scríobh Leabhar* deis do pháistí bunscoile a gcuid leabhar féin a scríobh, a dhearadh, agus a fhoilsiú as Gaeilge. Tá an tionscadal an-solúbtha, is féidir le gach páiste sa rang a leabhar féin a scríobh, nó obair lena chéile i ngrúpaí, nó is féidir leis an rang ar fad leabhar a scríobh. Cuirtear fáilte roimh iarratais ó ionaid oideachais ar spéis leo an tionscadal a reáchtáil i gcomhpháirt le Clár na Leabhar Gaeilge, Foras na Gaeilge. Glacfar le hiarratais go dtí 1i.n. Dé hAoine an 20 Deireadh Fómhair 2023

Le níos mó eolais a fháil,
is féidir teagmháil a
dhéanamh le
leabhar@forasnagaeilge.ie

RANGANNA ACLÁÍOCHTA

Cuireadh tús le ranganna aclaíochta ag Halla na Tulaigh, agus i Halla na Scoile, Scoil Éinne le gairid. ‘Sí Christine Cox atá i mbun teagaisc ag na ranganna agus tá spás nó dhó fós ar fáil. Bíonn ‘bootcamp’ ar siúl i Halla na Tulaigh ar an Luan @ 7i.n. sula dtosaíonn rang ‘pilates’ ann @ 8i.n. Sa Spidéal, i Scoil Éinne, bíonn rang ciorcad ar siúl ar an Déardaoin @ 7i.n. roimh rang ‘pilates’ @ 8i.n. Mairfidh chuile chúrsa ocht seachtaine. Le níos mó eolais a fháil, is féidir teagmháil a dhéanamh le Christine ag 087 121 0277

SÉASÚR AN FHÓMHAIR @ CLUB FOGHLAIMEOIRÍ GAEILGE CHOIS FHARRAIGE

Cuirfidh Club Foghlaimoirí Gaeilge Chois Fharráige tús le séasúr nua ranganna go luath. Cuirfear tús le Rang Meánleibhéal ar an Máirt 19 Meán Fómhair ó 7-9i.n. agus tiocfaidh an Ciorcal Comhrá (comhrá agus léitheoireacht i nGaeilge) ar ais le chéile ar an gCéadaoin 20 Meán Fómhair ó 7:30-9i.n. Mairfidh na ranganna/seisiúin seo ar feadh deich seachtaine. Tá táille de €40 ar an gcúrsa meánleibhéal agus tá táille de €30 i gceist leis na seisiúin comhrá agus léitheoireachta.

An bhfuil spéis agat Gaeilge a fhoghlaim nó feabhas a chur ar do chuid Gaeilge?

Má tá, is féidir leat freastal ar chúrsa Gaeilge Meánleibhéal agus/nó ar ranganna Gaeilge ar feadh tréimhse 10 seachtaine ina mbeidh comhrá agus léitheoireacht.

Beidh an dá rang ar siúl i gTeic an Spidéil. Le níos mó eolais a fháil nó le clárú do na ranganna is féidir teagmháil a dhéanamh leis an gclub ag SpidealGaeilge@gmail.com

AISTEAR NA NGAEL

Bhí an tseachtain is fearr agam i mí Lúnasa nuair a bhí mé thíos i gCorca Dhuibhne i gCiarraí ag déanamh an chúrsa Gaeilge do dhéagóirí as na Gaeltachtaí 'Aistear na nGael'. Chuile mhaidin tháinig an bus chuig teach bhean an tí ag a 9 a'chlog. Bhí an-chraic ag na cailíní ar fad ag ithe bricfeasta. Bhí bean an tí chomh deas agus bhí na béilte a réitigh sí blasta. Rinne muid campáil, chuaigh muid suas sliabh, chuaigh muid chuig músaem, cadhcáil, d'imir muid spórt ach an rud ab fhearr liom ná an céilí chuile oíche. Bhí spraoi againn sa halla ag déanamh damhsaí difriúla. Bhí páirtithe damhsa difriúla agam chuile oíche freisin. An lá ba dheise liom ná nuair a chuaigh muid go dtí an Daingean. Bhí uair a'chloig againn ag breathnú timpeall agus ag siopadóireacht. Fuair mé bráisléad agus fáinní cluasa. Ansin chuaigh muid go dtí an t-uisceadán. Bhí mé chomh brónach ag fágáil Corca Dhuibhne. Bhí deora i mo shúile ag fágáil slán le mo chuid cairde nua ach tá súil agam go bhfeicfidh mé arís go luath iad.

Scríofa ag:

Sienna Ní Shuilleabháin,
Idirbhliain, Coláiste
Cholmcille

CLUB FOGHLAIMEOIRÍ GAEILGE CHOIS FHARRAIGE - GRÚPA DRÁMAÍOCHTA

Tá dráma nua cumtha ag Máirín Mhic Lochlainn a bhéas á léiriú, ar stáitse ag an ngrúpa drámaíochta de chuid Chlub Foghlaimoirí Gaeilge Chois Fharraige ar an Satharn 2 Nollaig. Tiocfaidh an grúpa le chéile ag Oifigí Fóram Chois Fharraige um Pleanáil Teanga (Inis Fáil, An Spidéal H91 X63V) chuile sheachtain, ar an Déardaoin @ 7:30-9i.n. le haghaidh cleachtaí. Fáiltíonn an Club roimh dhaoine áitiúla - cainteoirí dúchais nó foghlaimoirí le glacadh le ról sa dráma nó le cúnamh a thabhairt leis an léiriúchán. Tugann an drámaíocht deis d'fhoghlaimoirí dul i dtaithe ar labhairt na Gaeilge ar bhealach nádúrtha agus spráúil. Tá fáilte is fiche roimh dhuine ar bith atá ag iarraidh triail a bhaint as - cuirfear tús leis na cleachtaí ar an Déardaoin 14 Meán Fómhair ach beidh fáilte roimh chách an tseachtain dár gcionn chomh maith.

GLANTACHÁN TRÁ AN SPIDÉIL

Beidh glantachán trá ar siúl sa Spidéal ar an Satharn 16 Meán Fómhair. Tiocfaidh an grúpa le chéile ag an Sean Chéibh @ 10r.n. agus déanfar roinnt glanadh suas go dtí meánlae. Cuirfear miotóga agus málaí ar fáil. 'Sé Coiste na Bailte Slachtmhara, An Spidéal atá freagrach as na hiarrachtaí seo. Fáilteofar roimh aon chúnamh ón pobal!

BIOBUS: CUAIRT AR CHOIS FHARRAIGE

Tá feachtas feasachta á reáchtáil ag ionad taighde de chuid Choláiste na hOllscoile Baile Átha Cliath maidir leis an inbhuanaitheacht agus athrú aeráide. Mar chuid lárnach den fheachtas, rachaidh an ‘BioBus’ – bus speisialta a léireoidh taispeántas suimiúil – ar camchuairt ar fud na tíre. Beidh an t-uafás le feiceáil agus le foghlaim ag an taispeántas maidir le breoslaí iontaise agus réitithe éiceabhácha le dul i ngleic le bagairt an athrú aeráide. Tá sé i gceist go dtiocfaidh an taispeántas go Cois Fharraige ar an 12-18 Samhain. Tá Coláiste na hOllscoile Baile Átha Cliath sa tóir ar dhaoine le suim acu san ábhar, a bheadh ar fáil le roinnt oibre a dhéanamh ag an taispeántas. Cuirfear traenáil ar fáil dóibh siúd a bheadh sásta tabhairt faoin obair, idir seisiún Zoom chomh maith le roinnt litríochta a bheadh le léamh, agus bheadh íocaíocht i gceist (€15 in aghaidh na huaire). Ar an iomlán, táthar ag ceapadh go mairfeadh na laethanta oibre ó 9r.n-7i.n ar na laethanta a bheadh an taispeántas ar siúl. Tá sé tábhachtach go mbeadh iarrthóirí sásta labhairt leis an bpobal, go mbeadh siad in ann aistriú go héasca ó Bhéarla go Gaeilge agus go mbeadh sé de chumas acu eolas a fhoghlaim. Beidh taighdeoirí na foirne ar an láthair freisin le go mbeifí in ann aghaidh a thabhairt ar aon cheisteanna teicniúla! Tá leabhrán foilsithe ag an ngrúpa taighde maidir leis an bhfeachtas, más mian leat cóip a fháil, nó níos mó eolas a fháil, is féidir teagmháil a dhéanamh le Katie ag optchoisfharraige@gmail.com nó ag 083 010 6294

AINM CLEITE

Seolfar *Ainm Cleite* - féile na bhfilí agus na scríbhneoirí ar an Aoine 15 Meán Fómhair. 'Sé an chéad bhliain den fhéile a mhairfidh ón Aoine go dtí an Domhnach 17 Meán Fómhair. Féile de chuid Glór na nOileán atá inti, áit a dhéanfar ceiliúradh ar an litríocht, ar na laochra áitiúla a d'fhág a lorg ar oidhreacht an cheantair agus ar na scríbhneoirí agus cumadóirí comhaimseartha atá i mbun pinn na laethanta seo. 'Sé an tOllamh Gearóid Denvir, Uachtarán an Oireachtais 2023 a sheolfaidh an fhéile go hoifigiúil ar an lá. Beidh ceardlanna, imeachtaí agus taispeántais éagsúla ar siúl le linn na Féile. Is féidir níos mó eolais a fháil fuithi, agus an sceideal iomlán a fheiceáil ar an suíomh idirlín www.glornanoilean.ie Is féidir eolas a fháil ansin freisin maidir le ticéid a cheannach.

FOLÚNTAIS AG POTA

Tá POTA Café sa tóir ar fhoireann lán-aimseartha agus páirt-aimseartha. Tá siad ag glacadh le hiarratais do réimse leathan rólanna, idir freastalaithe agus foireann cistine. Cé go gcuideodh sé, ní gá go mbeadh taithí agat san earnáil mar go gcuirfear oiliúint chuimsitheach ar fáil. Déantar iarracht faoi leith i bPOTA láthair dearfach, measúil agus taitneamhach oibre a chur ar fáil. Bí i dteagmháil leo ar ríomhphost, potacafe@gmail.com, ar na meáin shóisialta, nó buail isteach!

ACLAÍOCHT AGUS LÁIDRIÚ LE ADHNA

 Láidriú do dhaoine os cionn 60 bliain d'aois

- Le Adhna Ní Bhraonáin
- Chartered Physiotherapist leis an ISCP
-
-

Beidh muid ag
díriú ar:

- Láidreacht sna matáin, ailt agus cnámha
- Balance
- Seachaint nó Moilliú Arthritis, Osteoporosis agus pianta eile

Fáilte roimh dhaoine le bacanna sláinte ar bith, ach Adhna a chuir ar an eolas roimh ré. Tá líon na spásanna srianta mar sin glaoigh ar:

083 800 7775

chun do áit a chinntiú.

€5 in aghaidh an ranga

Gach Trathnóna Dé Máirt ón

6.30 – 7.30 i.n.

Halla Pobail Ros a' Mhíl

Guthán: 083 800 7775

